

Szerkesztői köszöntő

A *Magyar Rendészet* a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar szakmai folyóirata. A periodika elsődleges célkitűzése a rendészettudomány egyetemi szintű oktatásának támogatása, az új tudományos eredmények közzététele, valamint szakmai tudományos fórum és publikációs lehetőség biztosítása. Tudományterületi fókuszja a rendészettudomány, valamint a bűnügyi tudományok, kellő nyitottsággal a többi tudományterületről kapcsolódó tudományos eredményekre és az interdiszciplináris megközelítésre.

Folyóiratunk az MTA IX. Gazdaság- és Jogtudományok Osztályának besorolása szerint „B” kategóriás lap, amely évente négy számmal jelenik meg. Szerkesztőségünk az NKE Rendészettudományi Karán működik, kiadója a Ludovika Egyetemi Kiadó. Christián László r. dandártábornok tanszékvezető egyetemi tanár főszerkesztő munkáját a szerkesztőség titkára, Németh Zsolt PhD ny. r. ezredes egyetemi docens, korábbi főszerkesztő, valamint Barnucz Nóra és Lippai Zsolt r. alezredes, két egyetemi tanárségéd támogatja.

Lapszámaink is jól tükrözik törekvéseinket, hiszen a publikált tudományos közlemények a rendészet elméleti és gyakorlati világának sokoldalú, alapos és hiteles elemzését adják, amelyben kiemelkedő szerepe van lektorainknak, akik ellenszolgáltatás nélkül tesznek eleget a szerkesztőség felkérésének és végzik felelősségteljes munkájukat, garantálva a megjelenő közlemények megfelelését a magas szintű elvárásoknak. Valamennyi szerzőnk és lektorunk részére egy-egy nyomtatásban is megjelenő tiszteletpéldánnyal tudunk kedveskedni.

Periodikánk előállítására – a kéziratok befogadása, a lektorok felkérése, a korrekktúrák kezelése – 2018 óta az Open Journal System (OJS) online elektronikus folyóiratkezelő rendszerében valósul meg, ahol a szerzők, a lektorok és a szerkesztők valamennyi munkafázisa visszamenőlegesen is nyomon követhető. Ugyanitt említve, hogy 2023-ban Kiadónk valamennyi kiadványa, így lapunk is áttért az APA hivatkozási rendszerre. A kéziratok benyújtásával kapcsolatos elvárások magyar és angol nyelvű útmutatója folyóiratunk honlapján érhető el.

Online terjesztési listánk kibővítésével lapszámaink elektronikus elérhetőségéről, a publikálási lehetőségről folyamatosan, már lapszámaink megjelenésekor értesítjük a rendészeti szervek országos és területi vezetőit. Az online lapszámainkra való figyelemfelhívással közel hetvenezer egyenruhás, a rendészetben érintett kollégánkat tudjuk – vezetőik közreműködésével – megszólítani, amivel azt szeretnénk elérni, hogy a rendészeti praxis számára is hasznosuljanak szerzőink értékes gondolatai.

Visszatekintés

Előző, 2023/2-es lapszámunk a Rendészettudományi Doktori Iskola doktoranduszai tanulmányainak seregszemlét vonultatta fel, akikhez néhány „vendég” szerző is csatlakozott. Ez a „gyűjtemény” is kiválóan mutatja a rendészettudomány interdiszciplináris jellegét, azt, hogy e tudományág számos más tudományterület eredményeit felhasználva épül és hoz újabb és újabb eredményeket.

Jelen számunk margójára

2023. évi hármas lapszámunk a rendészet területének számos, különösen érdekes és izgalmas szegmensét bemutató tanulmányt foglal magában, amelyek olvasásához az alábbiakban nyújtunk azok tartalmát felvillantó ízelítőt.

Kriminálpolitika

Az orosz büntetőpolitika alakulása mögött is társadalmi törvényszerűségek húzódnak meg. Néhány jellemző időszak kodifikációs eseményeinek tükrében megmutatkozik a nem megfelelő dogmatikai alapokra épülő jogrendszerek deformálódása (*Andrékó Zsolt, Forgács Judit: Az orosz büntetőpolitika és börtönügy főbb irányvai 1497–1960 között*).

Pandémiás időszakban számítani kell az addig kezelt társadalmi devianciák átalakulására, átrendeződésére. A járványhelyzetre tekintettel a bűncselekmények természete és súlyozása változhat. A koronavírussal kapcsolatban számos hír terjedt és terjed a mai napig, amelyek nagy része esetében nehezen dönthető el felröppenésükkor, hogy azok mekkora igazságtartalommal rendelkeznek (*Ripszám Dóra: A rémhírterjesztés tényállása a pandémia tükrében*).

Az emberkereskedelem és a kényszermunka bűncselekménye miatt indult büntetőeljárások száma alacsony. Ennek okaként a jogalkalmazók áldozathibáztatását szokták kiemelni. Valóban áldozathibáztatóknak tekinthetők a rendőrök? (*Windt Szandra: Áldozathibáztató rendőrök? Rendőrök véleménye az emberkereskedelemtől*).

Rendészettudomány

Az emberi méltóság elsődlegességét hangsúlyozó értékrend az élhető társadalom alapja, ahol a döntéshozatalban az egyéni és közösségi részvétel fontos, miközben megvalósul a szabadság és a biztonság dichotómiája (*Cielešky Péter, Molnár Katalin: Alapvetési kísérlet a rendészet tanulmányozásához*).

A Németországi Szövetségi Köztársaság 2021. évi rendőrségi bűnügyi statisztikájának a menekültekre, migránsokra vonatkozó adatai bemutatják a rendőrségi dokumentum felépítését, rámutatnak a bűnözés súlypontjaira, nemzetiségi sajátosságaira, a rendőri biztonsági munka nehézségeire (*Fórizs Sándor: Migránsok, menedékkérők a 2021. évi német rendőrségi bűnügyi statisztikában*).

Rendészettörténet

Boda Dezsőnek, aki 1906 és 1917 között Budapest rendőrfőkapitányaként irányította a testületet, díszes fényképalbumot ajándékoztak munkatársai szolgálati évfordulója alkalmából: esztétikai értékén túl, gazdag fényképanyagával jelentős forrásértéke van a kiadványnak (*Androvicz Gábor, Virágh Ajtony: Egy ajándéktárgy mint rendőrségtörténeti forrás*).

Magánbiztonság

A szerzők bemutatják azokat a jogi és szakmai szabályokat, amelyek ismerete szükséges a személy- és vagyonvédelem területe vezetőinek ahhoz, hogy a felügyeletük alatt munkát végzők tevékenységét gondosan szervezhessek (*Tiszolczi Balázs Gergely, Horváth Tamás, Kardos Pál: Szolgálatszervezés a vagyonvédelemben*).

Kriminalisztika

A kriminalisztika módszertanát mindig a múltban történt bűncselekmények felderítésére használjuk. A feladat nehéz, különösen a „mikor történt?” kérdésre kell pontos választ adni: jelentősége lehet a tettes személyének felderítésében, az esetleges alibi ellenőrzésében is. Elvi tétel, hogy a múlt megismerhető, és ennek érdekében minden törvényes krimináltaktikai és krimináltechnikai eszközt be is kell vetnie a bűnüldözőknek (*Fenyvesi Csaba: A kriminalisztika idődimenziója*).

Az arcképelemzés és az arckép-azonosítás korunk egyik legdinamikusabban fejlődő kriminalisztikai szakterülete. A tanulmány párhuzamot kíván vonni az arckép-azonosítás és az úgynevezett klasszikus kriminalisztikai szakértői szakterületek közt (*Mészáros Andrea, Petréttei Dávid: Az arcképelemzés és az arckép-azonosítás mint klasszikus kriminalisztikai szakterület*).

Kriminálpiszichológia

A szélsőséges iszlám ideológiáját képviselő és terrorcselekményt elkövető személyek gondolatait, motivációit, érzelmeit és viselkedését a tágabb társadalmi és kulturális hatások alakítják. Az elkövetők körében nem gyakoribbak a mentális zavarok az átlag populációhoz képest. A pszichológiai kontextus felismerése fontos a felderítés és a nyomozati tevékenység hatékonyságának növeléséhez (*Farkas Johanna: Az iszlám radikalizálódás pszichológiai háttere. A push-pull rizikófaktorok aspektusa*).

Interjú

A dombóvári közlekedési fővizsgáló rendőr főhadnagy cigány ember. Izgalmas kérdés, hogy cigányként boldogul-e egy ilyen különleges szervezetnél, mint a rendőrség, hogy hányattatott gyermekora ellenére miként tud helytállni a rendőri hivatásban (*Csécsi Laura Edit, Németh Zsolt: Kovács Richárd r. főhadnagy, egy cigány rendőr, avagy egy rendőr, aki történetesen cigány*).

Recenziók

2002 óta minden évben konferenciát szerveznek Pécsen, és kiadják annak előadásait. A tématerületek fokozatosan bővültek a határrendészet irányából a teljes rendészeti paletta felé. Az utolsó két évben a minősített időszakok, a rendkívüli jogrend került előtérbe a közben bekövetkezett, meghatározó, ilyen jellegű eseményeket (Covid, migráció, háborúk) lekövetve (*Fórizs Sándor: Egy tradicionális rendészeti konferencia utóélete és a tanulmánykötete*).

Az egyik recenzált mű szerzője az MTA doktora, több évtizedes tudását, munkásságának eredményeit napjainkban egyetemi tanárként elősorban az oktatás területén kamatoztatja, számos doktori képzésben részt vevő fiatal kutató témavezetője, továbbá különböző médiafelületeken rendszeresen nyilatkozik biztonsági szakértőként (*Gál Erika: Recenzió Kis-Benedek József Dzsihadizmus, radikalizmus, terrorizmus című könyvéről*).

A nemzetközi migráció egy érdekes területével, a származási országba való visszavándorlással foglalkozó könyv empirikus, politikai és elméleti nézőpontból is megközelíti a visszavándorlás jelenségét (*Klenner Zoltán: Handbook of Return Migration*).

Egy másik recenzált kötet közérthetően bemutatja az uniós pénzügyi érdekek védelmének legfontosabb sarokpontjait, átfogó módon tárgyalja az Európai Unió bűnügyi együttműködésének különböző szintjeit. Történeti folytonosságba illesztve jut el a hálózati típusú együttműködésektől a szupranacionális Európai Ügyészségig. Az Európai Ügyészség elméleti kereteit részletesen és kritikai élelemmel elemzi,

sőt alternatívákat is kínál az általa azonosított hiányok kiküszöbölésére (Márton Balázs: *Prof. dr. Polt Péter: A költségvetés büntetőjogi védelmének egyes elméleti és gyakorlati kérdései*).

A rendészeti térinformatika hazánkban kevésbé hangsúlyos, holott az élet számos területén használják már évtizedek óta. Az egyetemi jegyzet nemcsak elméleti, hanem gyakorlati ismereteket is közvetít a rendvédelmi felsőoktatásban és a gyakorlatban dolgozók számára (Sallai János: *Újabb mérföldkő a rendészeti felsőoktatásban. Recenzió Mátyás Szabolcs, Pődör Andrea: Rendészeti térinformatika című könyvéről*).

A közigazgatás és a rendészet

2023. március 24-én a Nemzeti Közszerológáti Egyetem Rendészettudományi Kar Igazgatásrendészeti és Nemzetközi Rendészeti Tanszéke a Magyar Rendészettudományi Társasággal közösen konferenciát rendezett *Közigazgatás és rendészet* címmel, rámutatva, hogy a rendészet fogalmát állandó viták kísérik. Következeten maga az elnevezés is, ami kaotikus helyzetet produkált az elmúlt húsz év rendészeti tartalmú jogalkotásában. A kodifikátorok mellett a rendészet kutatói is ellentmondásosan, gyakran abuzíve magyarázzák a rendészet által védett jogi tárgyat. A rendészet egyike a közigazgatás által ellátott igazgatási feladatoknak, amelyek a gyakorlatban a jogalkalmazás szintjén naponta ezerszámra jelentkeznek. A gyakorlatnak szükségé van a tudásra. A tudás egyik forrása *ab ovo* az elmélet által megállapított tudományos eredmények, axiómák összessége. Ezeknek az eredményeknek a további kezdeményezése volt az alapvető célja ennek a konferenciának, amelynek előadói közül Balla Zoltán, Buzás Gábor, Christián László, Czékmann Zsolt, Nyitrai Péter, Torma András, Finszter Géza, Lapsánszky András, Nagy Marianna és Rixer Ádám tisztelte meg lapunkat előadásával kapcsolatos tanulmányával.

Ezúttal is tartalmas lapszámunkhoz jó olvasást kívánunk!

Budapest, 2023. november 2.

Tisztelettel:

Dr. Christián László r. dandártábornok
tanszékvezető egyetemi tanár,
rektorhelyettes,
főszerkesztő